Lietas Nr. C28357713
Lietas arhīva Nr. CA-0257-16/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2016.gada 8.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis U.Danga,
tiesneši I.Zaļā un I.Celmiņa,
ar tiesas sēdes sekretāri M.Lauri un tulci S.Pronckuti,
izskatot atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2015.gada 29.aprīļa spriedumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

Aprakstošā daļa

Prasītājs/pers. A/ 2013.gada 17.jūnijā (ar 2014.gada 20.oktobra prasības grozījumiem) cēlis Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā prasību pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2011.gada janvārī prasītāja dzīvoklis Nr./adrese/, tika nopludināts dzīvokļa /numurs/ īpašnieka /pers. B/ vainas dēļ, kas ir fiksēts 2011.gada 21.janvāra aktā Nr.17. Nopludināšanas iemesls bija santehnikas aprīkojuma defekts atbildētāja dzīvoklī. 2013.gada 13.februārī atbildētājam tika nosūtīta pretenzija ar lūgumu izmaksāt prasītājam materiālo kompensāciju mēneša laikā no pretenzijas saņemšanas dienas, kuru atbildētājs ir ignorējis. Atbildētāja vainas dēļ radušies bojājumi tika fiksēti arī 2012.gada 28.septembra aktā Nr. B-35/12. Turklāt, prasītāja rīcībā ir fotogrāfijas, kurās ir redzamas nopludināšanas dēļ radušās izmaiņas prasītāja dzīvoklī un kāpņu telpā pie prasītāja dzīvokļa, proti, bojāts griestu segums un pieguļošās sienas virtuvē, tādēļ ir nepieciešams kapitālais remonts, lai likvidētu divu nopludināšanu epizožu sekas, no kurām viena ir notikusi atbildētāja vainas dēļ. Norādīts, ka zaudējumu apmērs uz 2012.gada 9.septembri sastādījis Ls 500,00.

Prasītājs lūdzis piedzīt arī atlīdzību par viņam nodarīto morālo kaitējumu Ls 150,00 apmērā, jo prasītājs ir spiests dzīvot bojātā dzīvoklī, kas liek viņam morāli ciest. Nopludināšanas sekas ir samazinājušas dzīvokļa likviditāti, bez tam prasītājs ir otrās grupas invalīds.

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1771.,1772., 1775, 1776. un1779. pantu lūdzis piedzīt no atbildētāja zaudējumus Ls 500,00 apmērā un atlīdzību par morālo kaitējumu Ls 150,00 apmērā.

2014.gada 20.oktobrī prasītājs iesniedzis prasības pieteikuma grozījumus, kuros lūdzis piedzīt no atbildētāja zaudējumus 1111,28 euro apmērā, tāmes izdevumus 60,50 euro apmērā un morālā kaitējuma kompensāciju 213,43 euro apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2015.gada 29.aprīļa spriedumu /pers. A/ prasība noraidīta.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda, ka prasītājs dzīvo dzīvoklī Nr./adrese/, savukārt dzīvoklis Nr.9 pieder atbildētājam un atrodas tieši virs prasītāja dzīvokļa. Tāpat pirmās instances tiesa konstatējusi, ka 2011.gada 21.janvāra aktā Nr.17 norādīts, ka dzīvoklī ir bojāta virtuves siena 0,3 kv.m. platībā, ka dzīvokļa Nr.9 tualetes telpā bijis sēdpoda bojājums, kura dēļ notika saliešana. Pirmās instances tiesa atzinusi, ka akts nav apstrīdēts un tajā norādītās ziņas nav pamata apšaubīt. Neskatoties uz atbildētāja iebildumiem, minētais fakts tika pierādīts arī ar tiesas sēdē nopratinātā liecinieka /pers. C/ liecībām, kurās viņš paskaidrojis, ka atbildētāja dzīvoklī nebija nostiprināts sēdpods un ūdens tecējis tam garām.

Vienlaikus pirmās instances tiesa atzinusi, ka minētajā aktā norādītās ziņas nevar kalpot par pierādījumu apstāklim, ka atbildētāja vainas dēļ prasītājam nodarīti zaudējumi viņa norādītajā apjomā, un kas fiksēti prasītāja iesniegtajos fotoattēlos un 2012.gada 28.septembra vizuālās apsekošanas aktā. Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka akts sastādīts par 2011.gada 19.janvārī veikto saliešanu. Pats prasītājs norādījis, ka griesti viņa dzīvoklī salieti vairākkārtēji, un pat prasībā atsaucas uz divām griestu saliešanas epizodēm, ko kurām viena notikusi atbildētāja vainas dēļ. Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka nav pamata secināt, ka prasītāja iesniegtajos fotoattēlos fiksētie griestu bojājumi radušies atbildētāja neattaisnojamas darbības rezultātā.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāja dzīvoklis ir bijis saliets vairākkārtēji un nav remontēts, tādējādi tiesai nav pamata secināt, ka prasītāja dzīvoklim nodarītie bojājumi radušies vienas nopludināšanas rezultātā. Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedzis prasītājs /pers. A/, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā papildus jau prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem norādīts, ka ar pirmās instances tiesas spriedumu no prasītāja nepamatoti piedzīta kancelejas nodeva 4,27 euro apmērā par liecinieka /pers. F/ nopratināšanu, kurš 2015.gada 14.aprīļa tiesas sēdē nav piedalījies. Norādīts, ka paskaidrojumos atbildētājs visu vainu par noplūdināšu un prasītājam nodarīto zaudējumu uzvēlis lieciniekam /pers. F/, kurš dzīvo /adrese/. Norādīts, ka pirmās instances tiesa nepaziņoja lieciniekam par nozīmēto tiesas sēdes laiku un vietu, tādējādi pārkāpusi Civilprocesa likuma 54.pantu.

Prasītājs/pers. A/ apelācijas instances tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un pamatiem.

Atbildētājs/pers. B/ apelācijas instances tiesas sēdē prasību un apelācijas sūdzību neatzina.

Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi dokumentālos pierādījumus, atzīst, ka prasība un apelācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Atbilstoši iesniegtās apelācijas sūdzības saturam, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2015.gada 29.aprīļa spriedums ir pārsūdzēts pilnā apjomā, līdz ar to civillieta pēc būtības atkārtoti izskatāma apelācijas instancē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai un Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, papildus pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka tie nav pamatoti šādu apsvērumu dēļ.

Lietā nav strīda, ka uz īpašuma tiesību pamata prasītājam pieder dzīvoklis /numurs/, /adrese/ (l.l.21). Tāpat no atbildētāja paskaidrojumiem izriet, ka virs prasītāja dzīvokļa dzīvoklī /numurs/, /adrese/, dzīvo atbildētājs.

Prasītājs savu prasījumu par zaudējumu piedziņu saistījis ar apstākli, ka no atbildētāja dzīvokļa /numurs/, /adrese/, notikušās ūdens noplūdes rezultātā saliets prasītāja dzīvoklis, tādējādi nodarot viņam zaudējumus 1111,28 euro apmērā, kas ir pamatots ar atjaunošanas darbu tāmi Nr.236/14 (l.l.42-43).

Lietā pastāv strīds par to, vai atbildētājs ir vainojams prasītāja dzīvokļa saliešanā un vai atbildētājs prasītājam ir nodarījis zaudējumus 1111,28 euro apmērā.

Lietā konstatēts, ka 2011.gada 19.janvārī tika nopludināts prasītāja dzīvoklis. Ar SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" iecirkņa "Kurzeme" namu apsaimniekošanas nodaļas "Buļļupe" 2011.gada 21.janvārī sastādīto aktu Nr.17 apstiprinās, ka veicot dzīvokļa /numurs/, /adrese/, apsekošanu, nodaļas vadītāja vietnieks /pers. C/ un namu pārzine /pers. H/ konstatēja, ka minētajā dzīvoklī ir notikusi saliešana virtuvē 0,3 kv.m. platībā. Tāpat konstatēts, ka dzīvokļa saliešana notikusi no dzīvokļa /numurs/ tualetē esošā sēdpoda bojājuma dēļ (l.l.11-12).

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Savukārt Civillikuma 1772.pants paredz, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Tādējādi zaudējums var izpausties kā jebkāds mantas samazinājums, zudums vai bojājums, sagaidāmās peļņas atrāvums, papildu izdevumi, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas. Saskaņā ar Civillikuma 1773.pantu zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs - kad tas cēlies sagadoties sevišķiem apstākļiem vai attiecībām, nejaušs - kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvarama vara. Tādējādi tiešs zaudējums ir tāds zaudējums, kas no cēloņsakarības viedokļa dabiski un ar objektīvi pastāvošu nepieciešamību rodas prettiesiskas darbības vai bezdarbības rezultātā, bet netiešs zaudējums arī ir saistīts ar prettiesisku darbību vai bezdarbību, bet nav tās nepieciešamās sekas *(Sk.Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā – R: Mans Īpašums, 2000, 269.lpp.)*.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti ir vadījusies no juridiskajā doktrīnā atzītā, ka zaudējumu atlīdzināšanas un piedziņas pamati ir šādi: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību *(sk. K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209)*.

Šāda atziņa ir pausta arī Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-255, kurā Augstākās tiesas Senāts atzinis, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus – zaudējumu esamību, prettiesiski vainojamu darbību un cēlonisko sakaru.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietas izskatīšanas laikā lietā nav iegūti pierādījumi ne atbildētāja prettiesiski vainojamai rīcībai, ne cēloniskam sakaram starp atbildētāja rīcību un zaudējumu rašanos, ne arī iegūti pierādījumi par zaudējumu apmēru.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta pirmo un otro daļu atsevišķais īpašums ir dzīvojamā mājā esoša būvnieciski norobežota un funkcionāli nošķirta telpa vai telpu grupa, kura kā dzīvoklis, neapdzīvojamā telpa vai mākslinieka darbnīca iezīmēta būves kadastrālās uzmērīšanas lietā. Atsevišķā īpašuma elementi ir:1) telpas vai telpu grupas robežās esošie konstruktīvie slodzi nenesošie, nožogojošie un apdares elementi (tai skaitā iekšējās starpsienas, griestu, grīdu un sienu apdare, durvis); 2) inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem; 3) inženieraprīkojuma elementi (tai skaitā virtuves aprīkojums, ventilācijas ierīces, tualetes, dušas un vannas aprīkojums), bez kuriem kopīpašumā esošās dzīvojamās mājas daļas elementi var funkcionēt patstāvīgi; 4) atsevišķo īpašumu norobežojošie logi un durvis.

Kā jau iepriekš konstatēts, no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" iecirkņa "Kurzeme" namu apsaimniekošanas nodaļas "Buļļupe" 2011.gada 21.janvārī sastādītā akta Nr.17 redzams, ka komisija konstatēja, ka prasītāja dzīvoklī ir notikusi saliešana virtuvē 0,3 kv.m. platībā. Savukārt prasītājs zaudējumu apmēru pamatojis ar SIA "KBD" 2014.gada 10.septembrī sastādīto atjaunošanas darbu tāmi Nr.236/14 (l.l.42), no kuras redzams, ka prasītāja dzīvokļa remonta izmaksas aprēķinātas virtuvē: sienas apmetuma daļēja demontāža, sienas apstrāde ar pretpelējuma līdzekli "FUNGI" un sienas apmetuma montāža 7,08 kv.m. platībā, sienu virsmas sagatavošana krāsošanai (špaktelēšana, slīpēšana, gruntēšana) un sienu krāsošana 13,70 kv.m. platībā, savukārt tualetes remonta izmaksas (reģipša sienu ar siltinājumu demontāža, reģipša sienu ar siltinājumu montāža, sienu sagatavošana tapešu līmēšanai) aprēķinātas 3,50 kv.m. platībā, tapešu līmēšana uz sienām aprēķināta 10,80 kv.m. platībā un grīdas flīžu demontāža un montāža 1,10 kv.m. platībā.

No minētā Civillietu tiesas kolēģija secina, ka tāme sastādīta par prasītāja dzīvoklim veicamajiem remontdarbiem lielākā apjomā un platībā nekā tie ir norādīti 2011.gada 21.janvāra aktā Nr.17. Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atjaunošanas darbu tāme Nr.236/14 nav attiecināma uz prasītāja dzīvoklim radītajiem zaudējumiem, kas konstatēti ar 2011.gada 21.janvāra aktu Nr.17, līdz ar to minētā tāme nevar kalpot par pierādījumu zaudējumu apmēra noteikšanai.

Papildus Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka no AS "If P&C Insurance" Latvijas filiāle 2011.gada 7.februāra paziņojuma par atteikumu izmaksāt

apdrošināšanas atlīdzību Nr.570-NV-11K redzams, ka apdrošināšanas akciju sabiedrības speciālisti, veicot prasītāja dzīvokļa apskati, konstatējuši, ka dzīvokļa saliešanas brīdī salietās telpas – virtuves – iekšējā apdare ir stipri nolietojusies, sienu un grīdu krāsojums nolupis, uz sienām un grīdas redzamas mehānisku bojājumu pēdas, telpās sen nav veikts kosmētiskais un kapitālais remonts. No minētā apdrošināšanas akciju sabiedrība secinājusi, ka virtuves iekšējās apdares nolietojums pirms 2011.gada 19.janvāra notikušās saliešanas pārsniedz 70% un minētais negadījums nav pasliktinājis apdrošinātā dzīvokļa griestu, sienu un grīdas apdares stāvokli (l.l.39).

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav pierādīta cēloņsakarība starp atbildētāja prettiesisko rīcību un zaudējumu rašanos. Tāpat Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs lietā nav pierādījis zaudējumu apmēru.

Bez tam Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 9.panta 1.punktu dzīvokļa īpašniekam attiecībā uz dzīvokļa īpašumu ir pilnīgas varas tiesības, tai skaitā tiesības, valdīt un lietot dzīvokļa īpašumu, iegūt no tā labumu, izmantot to pēc sava ieskata mantas pavairošanai un vispār lietot to jebkādā veidā, ciktāl dzīvokļa īpašnieku neierobežo likumi un ciktāl tas nerada traucējumus citiem dzīvokļu īpašniekiem.

Savukārt šā likuma 14.panta pirmā daļa nosaka, ka dzīvokļa īpašnieks par zaudējumu nodarīšanu citiem dzīvokļu īpašniekiem vai citām personām ir atbildīgs normatīvajos aktos, dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumos vai savstarpēji noslēgtajos līgumos noteiktajā kārtībā.

Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē, ka lietā būtu iegūti vai iesniegti pierādījumi, ka 2011.gada 21.janvārī, kad sastādīts akts Nr.17 par dzīvokļa nopludināšanu, atbildētājs /pers. B/ būtu dzīvokļa Nr./adrese/, īpašnieks.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība par zaudējumu 1111,28 euro apmērā un morālā kaitējuma kompensācijas 213,43 euro apmērā piedziņu ir noraidāma.

Par nepamatotu Civillietu tiesas kolēģija atzīst apelācijas sūdzības argumentu, ka ar pirmās instances tiesas spriedumu no prasītāja nepamatoti piedzīta kancelejas nodeva 4,27 euro apmērā par liecinieka /pers. H/ nopratināšanu un ka pirmās instances tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 54.pantu, nepaziņojot lieciniekam par nozīmēto tiesas sēdes laiku un vietu. No lietā esošā pirmās instances tiesas 2014.gada 8.oktobra tiesas sēdes protokola (l.l.50) redzams, ka uz minēto tiesas sēdi ieradies atbildētāja pieaicinātais liecinieks /pers. H/, par kura nopratināšanu atbildētājs samaksāja kancelejas nodevu 4,27 euro (l.l.49). No lietas uzziņas lapas (l.l.1) redzams, ka liecinieks /pers. H/ informēts par nākamo tiesas sēdi uz 2015.gada 19.februāri plkst.11:30. Tā kā liecinieks par tiesas sēdes laiku un vietu parakstījies lietas uzziņas lapā, tad Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesai nebija liecinieks atkārtoti jāinformē par tiesas sēdi, nosūtot tiesas pavēsti.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa visus lietas apstākļus, kā arī pierādījumus lietā ir pareizi novērtējusi un pamatoti taisījusi spriedumu lietā par prasības noraidīšanu. Pirmās instances tiesas spriedums atbilst spēkā esošajām materiālo un procesuālo likumu normām, bet apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti nevar būt par pamatu pretēju secinājumu izdarīšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Līdz ar to no prasītāja par labu atbildētājam piedzenama samaksātā kancelejas nodeva par liecinieka pieaicināšanu 4,27 euro.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu prasītājs šajā lietā ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos (l.l.3).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 194., 204.[1], 426., 430., 432.pantu, 433.panta pirmo daļu un 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 4,25 euro (četri euro un divdesmit pieci centi) apmērā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 2.maijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis (paraksts) U.Danga

Tiesneši (paraksts) I.Zaļā

(paraksts) I.Celmiņa